

קונפליקטים בין קבוצות ודרכי פיוס

ד"ר שושנה שטיינברג

קורס מ.א. סמסטר ב' תשפ"ג יום ג', 12:15-13:45

198-2-0078

הקורס – תיאור ומטרות

מטרת הקורס לרכוש הבנה והכרות עם גישות מרכזיות בפסיכולוגיה חברתית בהן הושם דגש על תפיסת אנשים וקבוצות, זהות חברתית, יחסים קונפליקטואליים בין יחידים ובין קבוצות, דרכי פיוס ופתרון קונפליקטים. הסטודנטים יכירו תיאוריות ומודלים מרכזיים העוסקים במשתנים ובתהליכים העומדים בבסיס היווצרות קונפליקטים: הבניית זהות חברתית, תהליכי הזדהות עם קבוצות, השלכות של ההזדהות, נרטיבים, ייצוגים חברתיים, סטריאוטיפים ודעות קדומות והשלכות מגע בין קבוצות. כמו כן, נעסוק בהיבטים תיאורטיים ופרקטיים של יישוב סכסוכים ופיוס ברמה בין אישית, בין קבוצות, ובין עמים, הקשיים והמחסומים. ייבחנו מושגים כמו צדק, סליחה, הכרה הדדית, דיאלוג, הבנה, אמת היסטורית ונרטיבית.

אופן ההוראה: השעורים יתבססו על השתתפות פעילה של הסטודנטים ודיונים במליאה ובקבוצות קטנות בעקבות חומר קריאה, בעקבות הרצאות, צפייה בסרטים, מפגשים עם מרצים אורחים, תוך קישור החומר התיאורטי למציאות החברתית-תרבותית בישראל.

מטלות הקורס:

- קריאה שוטפת של החומר והשתתפות פעילה.
- נוכחות חובה ב 85% מהשיעורים.
- הגשת מטלה.
- עבודה מסכמת בסוף הקורס.

הערכת הסטודנטים:

1. קריאה והשתתפות פעילה : 20%
 2. מטלה : 10%
 3. עבודה מסכמת : 70%
- ציון עובר בקורס הוא 70

תכנית הקורס :

* שימו לב - ייתכנו שינויים בסדר השעורים.

נושאים :

שבוע 1 : קונפליקטים - הגדרות, פונקציות, שלום חיובי, פיוס, מהפרספקטיבה של פסיכולוגיה חברתית.

קריאת חובה :

Deutsch, M. (1994). Constructive conflict resolution. *Journal of Social Issues, Vol. 50 (1)*, 13-32.

קריאת רשות :

Deutsch, M. (2011). Interdependence and psychological orientation. In Coleman, P.T. (Ed). *Conflict, Interdependence and Justice*. New York: Springer, 247-271.

שבוע 2-3 : עוני

קריאת חובה :

קרומר-נבו, מ' (2006). נשים בעוני: סיפורי חיים - מגדר, כאב, התנגדות. תל-אביב: הקיבוץ המאוחד. (פרקים נבחרים)

קריאת רשות :

קרומר-נבו, מ' (2015). עבודה סוציאלית מודעת עוני : פרדיגמה חדשה לעבודה עם משפחות בעוני.

חברה ורווחה, לה, 3, 301-321

שבוע 4 : עוני וחינוך

קריאת חובה

Steinberg, S. & Krumer-Nevo, M. (2020). Poverty-aware teacher education.

European Journal of Teacher Education, DOI: 10.1080/02619768.2020.1827390.

קריאת רשות

Krumer-Nevo, M. (2009). From voice to knowledge: participatory action research, inclusive debate and feminism. *International Journal of Qualitative Studies in Education*, 22 (3), 279-290.

שבוע 5: זהות וקונפליקט

Hogg, M. A. (2016). Social Identity Theory. In S. McKeown et al. (Eds.) *Understanding peace and conflict through Social Identity Theory*, 3-17. Springer: Switzerland.

Tajfel, H., & Turner, J. (1986). The Social Identity Theory of intergroup behavior. In W. G. Austin & S. Worchel (Eds.). *The social psychology of intergroup relations*, 7-24, Monterey, CA: Brooks/Cole.

קריאת רשות:

Deutsch, M. (1990). Psychological Roots of Moral Exclusion. *Journal of Social Issues*, 46(1), 21-25.

Opatow, S. (1990). Moral Exclusion and injustice: An introduction. *Journal of Social Issues*, 46(1), 1-20.

שבוע 6: זהות ופתרון קונפליקטים

Brewer, M. B. (2011). Identity and Conflict. In D. Bar-Tal (Ed.). *Intergroup Conflicts and Their Resolution: Social Psychological Perspective*, 125-143. New York: Psychology Press.

Chaitin, J. (2008). Identity and Conflict. *Oxford International Encyclopedia of Peace*. Edited by Nigel Young.

שבוע 7: הגירה, המהגר והחברה הקולטת

קריאת חובה:

שמואל, נ' (2020). **דורות של תקווה - מסורת והעברה בין-דורית עם העלייה מאתיופיה**. הוצאת פרדס. (פרקים נבחרים)

Berry, J. W. (1997). Immigration, acculturation, and adaptation. *Applied Psychology: An International Review*, 46 (1), 5-68.

קריאת רשות:

"חלום בדמי כבוד" מאת גרמאו מנגיסטו. זכה במקום ראשון בתחרות הסיפור הקצר של עיתון "הארץ" – תש"ע, 2010. <http://www.haaretz.co.il/literature/1.1195259#.Un9GLtwzfU.email>

לוי-רוזלים, מ' (2007). עולים מאתיופיה והחברה הקולטת: הבדלים בייצוגים חברתיים. 153-181. בתוך: אמדע אור וסמדר בן-אשר. **המוכר והזר- ייצוגים חברתיים בקבוצות בישראל**. שדה בוקר מכון בן-גוריון: הוצאת אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

Moscovici, S. (1988). Notes toward a description of Social Representations. *European Journal of Social Psychology*, 18, 211-250.

שבוע 8-9: הסכסוך הישראלי-פלסטיני - תפיסות העצמי והאחר במצב של קונפליקט. נרטיב היסטורי, זהות לאומית, עבר-הווה-עתיד. הגישה הדו-נרטיבית, פרויקט ישראלי-פלסטיני משותף של כתיבת ספר לימוד היסטוריה "ללמוד את הנרטיב ההיסטורי של האחר".

קריאת חובה:

בר-און, ד' ועדואן, ס' (2009). **ללמוד את הנרטיב ההיסטורי של האחר**. (פרקים נבחרים). בית גיאלה: מכון לחקר השלום במזרח התיכון

Steinberg, S. & Bar-On, D. (2009). The other side of the story: Israeli and Palestinian teachers write a history textbook together. Symposium on education and violent political conflict. *Harvard Educational Review*, 79 (1), 104-112.

קריאת רשות:

שטיינברג, ש' (2011). שיתוף פעולה על אף המחסומים. בתוך: טל ליטבק-הירש וג'וליה צייטין (עורכות). **דרכים מצטלבות - דרכי התבוננות פסיכולוגית-חברתית על החברה הישראלית בעקבות דן בר-און**. באר-שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

Gurevitch, Z.D. 1989. The power of not understanding: The meeting of conflicting identities. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 25 (2), 161-173.

שבוע 10-11 : דיאלוג

קריאת חובה :

Buber, M. (1965). *Between Man and Man*. (R. G. Smith, (Trans.). New York: Macmillian. (Original work published in 1947).

Chaitin, J. (2022). Transforming the way we speak, transforming the way we listen: dialogue and the transformation of relationships. In Standish, K., Devere, H., Suazo, A. & Rafferty, R. (Eds). *The Palgrave Handbook of Positive Peace*. 1070-1084. Springer Singapore.

Maiese, M. (2003). Dialogue <http://www.beyondintractability.org/essay/dialogue/>

קריאת רשות :

Christie, D. J. & Morrison, D. M. (2022). Empathy and peace. In Standish, K., Devere, H., Suazo, A. & Rafferty, R. (Eds). *The Palgrave Handbook of Positive Peace*. 916-959. Springer Singapore.

Nolte-Laird, R. (2022). Contact programs and the pursuit of positive peace: Reframing perceptions of equality. In Standish, K., Devere, H., Suazo, A. & Rafferty, R. (Eds). *The Palgrave Handbook of Positive Peace*. 1052-1068. Springer Singapore.

שיעור 12 : פיוס ושלום

קריאת חובה :

בר-און, ד' (2005). צדק פורמלי וצדק בין-אישי : בחינה מחדש של מושג הפיוס. **משפט וממשל : ישראל, המשפט והשטחים**, כרך ח' (2), 623-642.

קריאת רשות :

Derrida, J. 2001. On forgiveness. In J. Derrida. *On cosmopolitanism and forgiveness*. New York: Routledge.

Auerbach, Y. (2005). Conflict resolution, forgiveness and reconciliation in material and identity conflicts. *Humboldt Journal of Social Relations*, 29, 2, 41-80.

Brown-Lewensohn, O. & Kitain, B. (2015). *The "Parent Circle" Peace Education Program: Does it make any change*. New York: Springer. Published on line 11 March.

Cohen-Chen, S. (2015). Hope(lessness) and collective in(action) in intractable intergroup conflict. In Halperin, E. & Sharvit, K.(Eds.). *The Social Psychology of intractable intergroup conflicts*, 89-101. Springer: International Publishing Switzerland.

Haessly, J. (2022). Weaving a culture of peace. In Standish, K., Devere, H., Suazo, A. & Rafferty, R. (Eds). *The Palgrave Handbook of Positive Peace*. 1101-1126. Springer Singapore.

שבוע 13 : סיכום הקורס

התכנית לניהול וישוב סכסוכים
برنامج إدارة وتسوية النزاعات
The Conflict Management
and Resolution Program